

## De nieuwe richtlijn Diagnostiek en behandeling van suïcidaal gedrag in de praktijk

Prof dr Bert van Hemert  
Leids Universitair Medisch Centrum

Voorzitter werkgroep MDR DBSG



Multidisciplinaire richtlijn  
diagnostiek en  
behandeling van  
suïcidaal gedrag



**Kerngroep**

- Bert van Hemert
- Geurt vd Glind
- Ad Kerkhof
- Jos de Keijzer
- Bas Verwey

**Werkgroep**

- Kees van Boven
- Ko Hummelen
- Marieke de Groot
- Peter Lucassen
- Jan Meerdink Veldboom
- Martin Steendam
- Barbara Stringer
- Lia Verlinde

**Focusgroep verpleegkundigen**

- 11 verpleegkundigen

**Patiëntvertegenwoordiging**

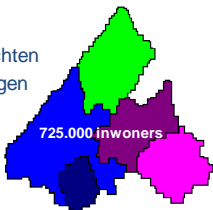
- Yvonne vd Venstichting
- Stichting Ex6
- Stichting 113 online

**Klankbordgroep**

- 45 vertegenwoordigers
- 16 beroepsverenigingen

## Suïcidaal gedrag in de praktijk

- 2003-2011 crisisdienst Haagstreek
- ± 5.000 meldingen per jaar
- 3000 per 10.000 suïcidegedachten
- 900 per 10.000 suïcidepogingen
- 2 per 10.000 suïcides
- Arts-assistenten: 10 per jaar



725.000 inwoners

Den Haag, Rijswijk, Leidschendam-Voorburg – Wassenaar – Zoetermeer


## Opname - IBS

Crisisdienst Den Haag 2009-2010 (n=3.697)

	Opname	IBS	N
Geen suïcidaliteit	45%	18%	2.284
Suïcidegedachten	47%	7%	847
Suïcidepoging	43%	13%	566

## Evidence based of practice based?

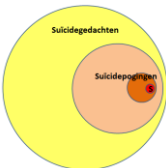
- Lage incidentie van suïcide
- Suïcide ≠ pogingen ≠ gedachten
- Onderzoek in handelende omgeving



3.000 gedachten

- 1.000 pogingen(1)
- 100 pogingen(2)
- 10 suïcides

Per 100.000 inwoners



Suïcidegedachten

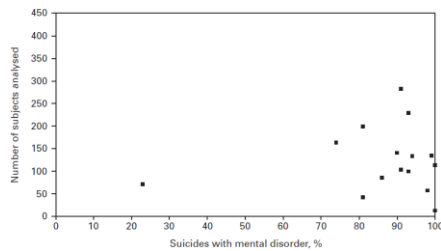
Suïcidepogingen

Suïcides

REVIEW ARTICLE

## Psychological autopsy studies of suicide: a systematic review

J. T. O. CAVANAGH,<sup>1</sup> A. J. CARSON, M. SHARPE AND S. M. LAWRIE



Number of subjects analysed

Suicides with mental disorder, %

The population attributable fraction for mental disorder ranged from 47–74%

*Psychological Medicine*, 2003, 33, 395–405

## Waarom is de richtlijn belangrijk?



- Praktische handreiking voor zorgprofessionals
- Goede zorg voor mensen op kwetsbare momenten
- Zorgvuldig handelen
- Preventie van suïcide

## Preventie van suïcide

Kwaliteit van de samenleving	Werkgelegenheid; gezondheidszorg
Veiligheid in de bevolking	Toegang tot middelen; OGGZ
Organisatie van de zorg	Kwaliteitsdocument ketenzorg
Inhoud van de zorg	Richtlijn diagnostiek en behandeling

## Doelstelling

Op basis van de best beschikbare evidentie opstellen van een **toegankelijke** richtlijn met **concrete aanbevelingen** voor het hanteren van suïcidaal gedrag door **zorgprofessionals**

"Suïcidaal behaviour"

- Gedachten
- Gedragingen
- Uitspraken
- Pogingen

### Zorgprofessionals

- Artsen
- Psychologen
- Verpleegkundigen
- Psychotherapeuten

## Inhoud

DELEN (pp254)

1. Algemeen
2. Diagnostiek
3. Behandeling
4. Na een overlijden

BIJLAGEN (pp171)

- B4. Onderzoek en indicatiestelling
- B5. Gezondheidszorg-wetgeving
- B6. Implementatie

SAMENVATTING (pp29)  
<http://www.ggzrichtlijnen.nl>



## Diagnostiek en behandeling

Onderzoek

Diagnose

Indicatiestelling

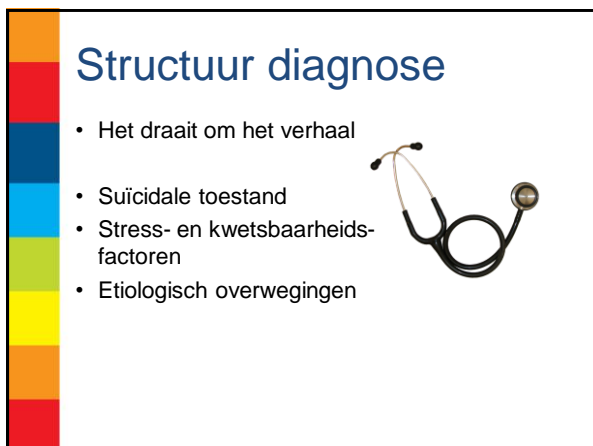
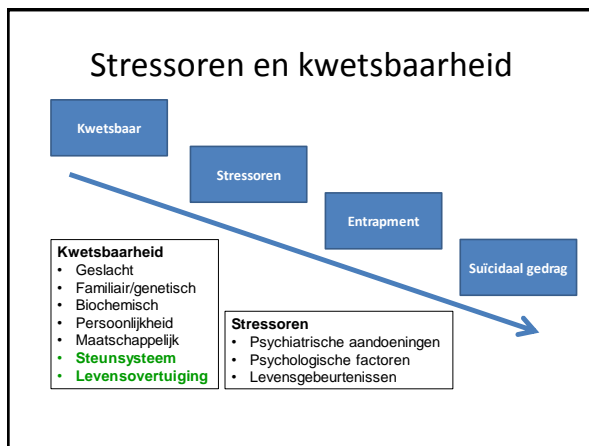
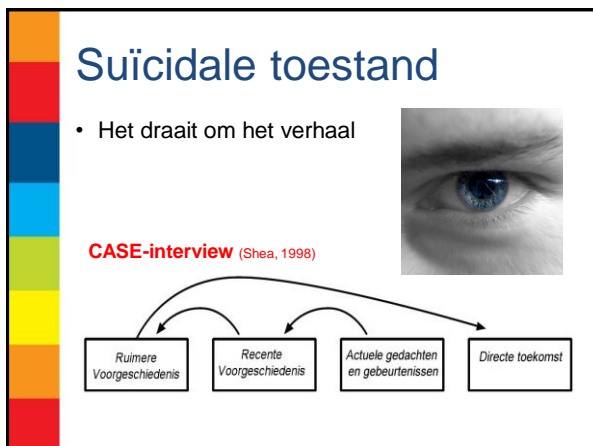
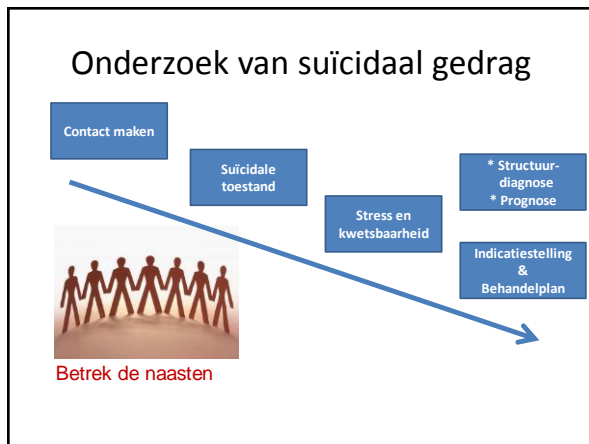
Behandeling

~~Risicotaxatie~~  
Prognose!?

## Algemeen

- Contact
- Veiligheid
- Betrek naasten
- Continuïteit van zorg





### Indicatiestelling

<b>Na een suïcidepoging ...</b>	Overweeg opname
<ul style="list-style-type: none"> <li>• en psychose</li> <li>• en hoog letaal / weloverwogen</li> <li>• en voorzorgsmaatregelen</li> <li>• en gepland, intentioneel</li> <li>• en distress / spijt nog te leven</li> <li>• en man &gt; 45 jr</li> <li>• en weinig sociale steun</li> <li>• en impulsief, geagiteerd, wil niets</li> <li>• en acute organische stoornis</li> </ul>	Bij voorkeur opname

### Indicatiestelling

<b>Suïcidale ideatie ...</b>	Overweeg naar huis
<ul style="list-style-type: none"> <li>• en hoog letaal plan</li> <li>• en sterke intentie</li> </ul>	Bij voorkeur opname
<ul style="list-style-type: none"> <li>• en psychose</li> <li>• en ernstige psychiatrische stoornis</li> <li>• en ernstige pogingen in voorgeschiedenis</li> <li>• en somatische ziekte die bijdraagt</li> <li>• en ambuland niet coöperatief</li> <li>• en toezicht, onderzoek of diagnostiek</li> <li>• en zwak steunsysteem</li> </ul>	Overweeg opname

### Indicatiestelling

<b>Suïcidale ideatie ...</b>	Overweeg naar huis
<ul style="list-style-type: none"> <li>• en reactie op een gebeurtenis</li> <li>• en weinig letaal plan</li> <li>• en stabiel steunsysteem</li> <li>• en coöperatief in behandeling</li> </ul>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>• en geen voorgeschiedenis, coöperatief in behandeling en stabiel steunsysteem</li> </ul>	Bij voorkeur naar huis
<b>Geen poging of ideatie ...</b>	Overweeg opname
<ul style="list-style-type: none"> <li>• maar uit onderzoek, voorgeschiedenis, of van anderen zijn er aanwijzingen voor een verhoogd risico</li> </ul>	

### Take home

**Onderzoek**

- I. Suïcidale toestand
- II. Kwetsbaarheidsfactoren
- III. Stressoren

↓

**Diagnose**

Structuurdiagnose


→

**Indicatiestelling**

↓

**Behandeling**

- Eerste interventies
- Verdere behandeling



Betrek de naasten

